

Opgave 3 Het Arctisch gebied

Bij deze opgave horen de teksten 2 en 3.

Inleiding

Deze opgave gaat over de betrekkingen tussen staten en organisaties in het noordpoolgebied, ook wel het Arctisch gebied genoemd.

Gebruik tekst 2.

In tekst 2 staat hoe de Arctische Raad is georganiseerd.

- 1p 14 – Is de Arctische Raad een voorbeeld van supranationale of intergouvernementele samenwerking?
– Geef het citaat uit tekst 2 waar deze vorm van samenwerking uit blijkt.

Gebruik tekst 2.

Er zijn verschillende machtsbronnen te onderscheiden, zoals economische.

- 4p 15 Beredeneer met een **ander** soort machtsbron welke raad meer macht heeft: de Arctische Raad of de VN Veiligheidsraad. Gebruik in je redenering:
– een kenmerk van de VN Veiligheidsraad;
– een kenmerk van de Arctische Raad uit tekst 2;
– de omschrijving van de gekozen soort machtsbron;
– het kernconcept macht.
Noem in je antwoord de naam van de soort machtsbron.

Gebruik tekst 2.

Verhoudingen tussen staten kunnen verklaard worden met behulp van theorieën.

- 4p 16 – Noem twee kenmerken van liberale theorieën die te herkennen zijn in de verhoudingen tussen staten zoals beschreven in tekst 2.
– Leg voor elk kenmerk uit dat het te herkennen is in tekst 2. Gebruik in je uitleg bij elk kenmerk een voorbeeld uit tekst 2.

Gebruik tekst 2.

- 2p 17 Leg uit dat er een verschil is tussen representatie en representativiteit van de Arctische inheemse bevolking bij de besluitvorming in de Arctische Raad. Gebruik in je uitleg:
– de kernconcepten representatie en representativiteit;
– bij elk kernconcept een voorbeeld uit tekst 2.

Gebruik tekst 2.

- 2p 18 Leg uit dat de Arctische Raad een politieke institutie is. Gebruik in je uitleg:
– het kernconcept politieke institutie;
– een voorbeeld van het kernconcept politieke institutie uit tekst 2.

Gebruik tekst 3.

In tekst 3 staat dat verschillende staten claims leggen op het Arctisch gebied.

- 2p **19** Leg op grond van tekst 3 uit of er over die claims **wel** of **geen** conflict is. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept conflict;
  - een voorbeeld van het kernconcept conflict uit tekst 3.

Gebruik tekst 3.

De CLCS is de Commission on the Limits of the Continental Shelf. Deze commissie doet aanbevelingen over de vaststelling van de buitengrenzen van het continentaal plat. Stel dat je onderzoekt of de CLCS politiek gezag heeft.

- 1p **20** Formuleer een onderzoeksvraag om te onderzoeken of de CLCS politiek gezag heeft. Gebruik in je onderzoeksvraag de omschrijving van het begrip politiek gezag. *Je mag de woorden 'politiek' en 'gezag' **niet** gebruiken.*

Opgave 3 Het Arctisch gebied

tekst 2

Arctische Raad

Wat is de Arctische Raad?

De Arctische Raad is het belangrijkste (...) forum voor het stimuleren van samenwerking, 5 coördinatie en interactie tussen de Arctische staten (het noordpoolgebied), de inheemse bevolking en andere bewoners. De Raad houdt zich bezig met gemeenschappelijke 10 kwesties en met name met onderwerpen als duurzame ontwikkeling en milieubescherming in het noordpoolgebied.

Wie nemen er deel?

15 In de Verklaring van Ottawa zijn de volgende landen opgenomen als leden van de Arctische Raad: Canada, Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen, Rusland, 20 Zweden en de Verenigde Staten. Daarnaast zijn er zes organisaties die de inheemse bevolking van het noordpoolgebied vertegenwoordigen, die de status van Permanente 25 Deelnemer hebben. De categorie Permanente Deelnemer is in het leven geroepen om actieve deelname van en afstemming met de inheemse bevolking van het noordpoolgebied 30 binnen de Raad te waarborgen. (...) Landen die niet tot het noordpoolgebied behoren evenals intergouvernementele, interparlementaire,

mondiale, regionale en niet- 35 overheidsinstellingen kunnen de status van observator krijgen als de Raad vaststelt dat zij een bijdrage kunnen leveren aan zijn werk. Deze observatoren leveren vooral een 40 bijdrage binnen werkgroepen. (...)

Hoe werkt het?

De analyses en aanbevelingen van de Raad worden gedaan door de werkgroepen. Beslissingen van de 45 Arctische Raad worden genomen op basis van consensus tussen de acht Arctische Staten met intensieve raadpleging en betrokkenheid van de Permanente Deelnemers. (...)

Wat doet de Raad niet?

50 De Arctische Raad is een forum en heeft geen programmabudget. Alle projecten en initiatieven worden gesponsord door een of meer 55 lidstaten. Sommige projecten ontvangen ook steun van andere entiteiten. De Arctische Raad legt haar richtlijnen, analyses en aanbevelingen niet op en kan dat ook 60 niet. Die verantwoordelijkheid ligt bij elke individuele Arctische Staat. Het mandaat van de Arctische Raad zoals beschreven in de Verklaring van Ottawa sluit militaire veiligheid 65 expliciet uit.

bron: www.arctic-council.org, 2015

tekst 3

VN Zeerechtverdrag en claims in het Arctisch gebied

Kuststaten kunnen claims leggen op de zeebodem voorbij de 200 zeemijl zone tot maximaal 350 zeemijl van de basislijn wanneer zij kunnen
5 aantonen dat dit gebied deel is van hun continentaal plat¹⁾.

Op basis van het VN Zeerechtverdrag is de Commission on the Limits of the Continental Shelf
10 (CLCS) opgericht, die aanbevelingen doet betreffende de vaststelling van de buitengrenzen van een continentaal plat. Kuststaten dienen hun claims op een continentaal plat
15 voorbij de EEZ²⁾, dat tot 200 zeemijlen vanaf de kustlijn reikt, voor te leggen aan de CLCS.

Rusland heeft in 2001 een officiële claim ingediend op een (groot) deel

20 van het Noordpoolgebied, Noorwegen in 2006 en Denemarken in 2014. Naar verwachting zal ook Canada nog een claim indienen. De belangrijkste geschillen in het gebied
25 hebben betrekking op de deels overlappende claims van de verschillende landen, zoals de Lomonosovrug, die door Rusland, Canada en Denemarken als
30 onderdeel van hun continentaal plat wordt gezien. De overlappende claims van deze Arctische kuststaten dragen bij aan het beeld van een 'Arctic scramble'³⁾, maar tot nu toe
35 houden alle Arctische staten zich aan het VN Zeerechtverdrag en is er geen reden om aan te nemen dat dit zal veranderen.

naar: Nederlandse Polaire Strategie, 2016

noot 1 continentaal plat = het gedeelte van een continent dat onder water staat

noot 2 EEZ = exclusieve economische zone

noot 3 scramble = landjepik, wedstrijdje, stoelendans